

Dobrý přehled hlavních typů řízení před Soudním dvorem EU

- 1 - o porušení povinnosti členského státu
- 2 - o neplatnosti aktu sekundárního práva
- 3 - o předběžné otázce**

3 základní funkce SD EU

1. řešení sporů, ukládání sankcí (žaloba na porušení povinnosti)
2. ústavní (správní) soud (žaloba na neplatnost)
3. zajištění jednotného výkladu práva EU v celé EU (řízení o předběžné otázce)

Přehled všech žalob (řízení) 1

vymáhání práva (žaloba pro nesplnění povinnosti): Tento typ řízení je veden proti státu, který neplní své povinnosti, jež pro něj vyplývají z právních předpisů EU. Žalobu může podat Komise nebo jiný stát Unie.

zrušení právního předpisu EU (žaloba na neplatnost): Pokud se členský stát nebo hlavní orgán EU domnívá, že je určitý právní předpis EU v rozporu se Smlouvami EU (primárním právem), může Soudní dvůr požádat o zrušení jeho platnosti. Jednotlivec ve zvláštních případech rovněž.

výklad práva (rozhodnutí o předběžné otázce): Za řádné provádění práva EU v členských zemích odpovídají vnitrostátní soudy každého státu EU. SDEU poskytuje směrodatný výklad jednotný pro všechny.

Přehled všech žalob (řízení) 2

zajištění činnosti ze strany orgánů EU (žaloba na nečinnost): Podává členský stát, výjimečně jednotlivec, na orgán EU, který včas nepřijal rozhodnutí.

postihy orgánů EU (*žaloby o náhradu škody*): Jednotlivec, jehož zájmy byly poškozeny v důsledku činnosti nebo nečinnosti Unie nebo jejích zaměstnanců, může žalobou vymáhat náhradu škody.

řízení o souladu mezinárodní smlouvy se Smlouvami (primárním právem)

Jak vypadá řízení před SDEU

Ke každému případu je přidělen tzv. soudce zpravodaj a generální advokát (GA).

První fáze - písemná část: Účastníci předloží Soudu svá písemná vyjádření. Jejich shrnutí je projednáno na všeobecném zasedání Soudu, který rozhodne o typu senátu (3-5-15), o slyšení (ústní části) a o účasti GA.

Druhá fáze - ústní část – veřejné slyšení (nepovinná)

Právní zástupci obou stran předloží svůj případ soudcům a generálnímu advokátovi, kteří jim mohou pokládat otázky.

Stanovisko generálního advokáta je nezávazné, ale soudci ho respektují v cca 80% případů.

Soudci poté případ projednají a vynesou **rozsudek**.

Řízení před Tribunálem probíhá podobným způsobem. Rozdíl: většinou rozhodují 3 soudci, není zde GA.

Může k SDEU žalovat jednotlivec?

VŽDY JEN K TRIBUNÁLU

- žaloba na náhradu škody způsobené činností nebo nečinností orgánu EU
- žaloba na neplatnost (**zrušení**) **rozhodnutí orgánu EU** (zejm. Komise), které se jednotlivce přímo dotýká nebo je mu přímo adresováno (např. pokuta uložená Komisí za narušení hospodářské soutěže)
- v rámci řízení o předběžné otázce (viz dále)

ŽALOBY JEDNOTLIVCE NA STÁT:

- jen k národnímu soudu ! – ten se může obrátit na SDEU
- stížnost Komisi

Vynucování práva EU vůči jednotlivcům

- **správní řízení:** Komise (hosp. soutěž) ukládá pokuty
- **soudní řízení:** napadení rozhodnutí Komise žalobou na neplatnost, zrušení, změnu rozhodnutí (Tribunál)
- čl. 261, 263

Jednotlivec – časté případy

rozhodnutí **Komise**:

- *postih (pokuta) za porušení soutěžních pravidel,*

- schválení kartelové dohody mezi konkurenty,

- *uložení antidumpingového cla vývozcí z nečlenského státu do EU (nařízení),*

- uložení vyrovnávacího cla vývozcí z nečlenského státu do EU, který obdržel od svého státu podporu (nařízení),

- *souhlas Komise se státní podporou*

Nepřímá „žaloba“

Řízení o předběžné otázce čl. 267 SFEU

Důvod: problémové otázky interpretace práva EU –

- 1) je rámcové (obecné formulace)
- 2) odlišná právní kultura a terminologie v jednotlivých zemích

SOUDNÍ DVŮR MÁ MONOPOL NA ROZHODNÝ VÝKLAD PRÁVA EU

Soudní dvůr EU a výklad práva: Článek 19 SEU

1. Soudní dvůr Evropské unie **zajišťuje dodržování práva při výkladu a provádění Smluv.**

3. Soudní dvůr Evropské unie **rozhoduje** v souladu se Smlouvami:

b) na žádost vnitrostátních soudů o předběžných otázkách týkajících se výkladu práva Unie nebo platnosti aktů přijatých orgány...

SEU - SFEU

Článek 19 SEU

1. Soudní dvůr Evropské unie zajišťuje **dodržování práva při výkladu a provádění Smluv.**

3. Soudní dvůr Evropské unie **rozhoduje** v souladu se Smlouvami:

b) na žádost vnitrostátních soudů o předběžných otázkách týkajících se výkladu práva Unie nebo platnosti aktů přijatých orgány...

Článek 267 SFEU

1. Soudní dvůr Evropské unie má **pravomoc rozhodovat o předběžných otázkách** týkajících se:

a) výkladu Smluv,

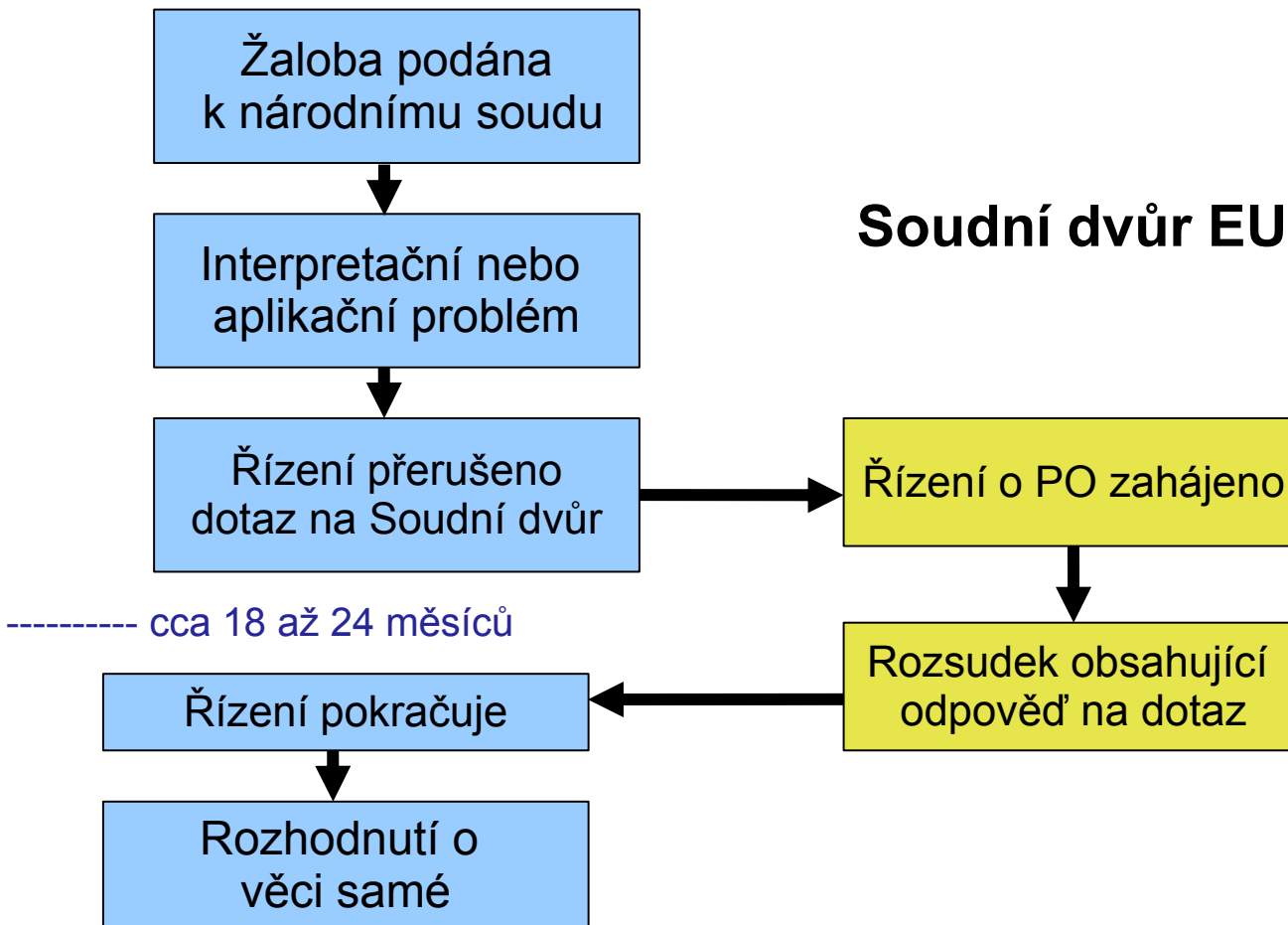
b) platnosti a výkladu aktů přijatých orgány, institucemi nebo jinými subjekty Unie.

2. **Vyvstane-li** taková otázka před **soudem členského státu**, **může** tento soud, **považuje-li rozhodnutí o této otázce za nezbytné** k vynesení svého rozsudku, požádat Soudní dvůr Evropské unie o rozhodnutí o této otázce.

3. **Vyvstane-li** taková otázka při jednání před **soudem členského státu, jehož rozhodnutí nelze napadnout opravnými prostředky** podle vnitrostátního práva, **je tento soud povinen** obrátit se na Soudní dvůr Evropské unie.

Národní soud

Předběžná otázka

Jednotlivosti

- předběžná otázka = **problém** k vyřešení před rozhodnutím ve věci samé
- forma podání k SDEU: **dotaz** ohledně výkladu nebo platnosti
- ***proces: přerušení řízení před národním soudem***
- ***musí jít o soud, neplatí pro správní orgány nebo rozhodčí řízení***
- ***podání otázky národním soudem je návrhem na zahájení řízení u SDEU***
- **žádá národní soud (soudce), nikoli strana v řízení**
- **povinnost podat otázku pro (nej)vyšší (odvolací) soud**

Příklad acte éclairé (tj. již není výkladová nejasnost) (jen pro zajímavost)

[C-282/06, Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním \(OSA\) v. Miloslav Lev](#) - předložil v červnu 2006 Krajský soud v Praze ve znění:

Má autor podle práva Evropské unie - směrnice ES 2001/29 - právo na odměnu při provozování díla rozhlasem nebo televizí provozovatelem zařízením, sloužícího k ubytování i případně, že je televizor či rozhlasový přijímač umístěn v soukromé části ubytovacího prostoru (na pokoji)?

Je ustanovení § 23 autorského zákona 121/2001 Sb. v novelizovaném znění zákonem č. 81/2005 Sb. v rozporu s komunitárním (unijním) právem?

Vyřešeno usnesením odkazujícím na nedávné rozhodnutí ve věci [C-306/05, Sociedad General de Autores y Editores de España \(SGAE\) v. Rafael Hoteles SA](#), že vysílání v hotelových pokojích a hotelech obecně je "sdělováním" obsahu děl veřejnosti, pro které je třeba souhlasu autora.

Pravomoc a příslušnost SDEU

Rozdělení působnosti uvnitř SDEU

SD: spíš jako ústavní soud – cca 600 věcí ročně

Tribunál: spíš jako správní soud – cca 600 věcí ročně (převažují ochranné známky a soutěže)

Dělbá příslušnosti mezi SD a Tribunál:

- žaloby na porušení povinnosti členského státu: vždy SD
- žaloby na neplatnost a na nečinnost: jednotlivci - Tribunál, jinak SD
- žaloby na náhradu škody: Tribunál
- řízení o předběžné otázce: jen SD

SD ROZHODUJE O OPRAVNÝCH PROSTŘEDCÍCH PROTI ROZHODNUTÍM TRIBUNÁLU (je to DRUHÝ STUPEŇ)

Pro jistotu připomenutí:

Soudní dvůr EU *není odvolacím soudem pro soudy členských států.*

SDEU neřeší věci, které patří do pravomoci soudů členských států, ale výhradně věci „unijní“.

SDEU nemůže ani rušit jejich vnitrostátní právní předpisy.

Evropský soud pro lidská práva působí **mimo EU.**